

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

PSK

++ fot. (brak)
SEMENDOWICZ Halina

z d. Stoessel

3647/WSK

++
SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — SEMENOWICZ Halina

3617/WSK

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie —

I/1 Relacja własna

- Syciowski, Otwock 2001, mps, k. 5, s. 1-5

ŻYCIORYS

przystąpiła
do kucz.

VII 2004

- Nazwisko : Semenowicz z domu Stoessel.
- Imiona : Helena, Halina, Marta.
- Data i miejsce urodzenia : 30 lipca 1910 r., Śrem.
- Rodzice : Władysław Stoessel i Wiktoria Stoessel z domu Tabaczyńska.
- Stan cywilny : wdowa po Aleksandrze Semenowiczu, który zmarł 5 stycznia 1947 roku.
- Dzieci : Aleksandra – Maria, ur. 2 grudnia 1941 roku w Clermont - Ferrand (Francja), malarka i scenograf.
Anna – Danuta, ur. 2 grudnia 1942 roku w Clermont – Ferrand (Francja), scenograf, od 1962 w Paryżu. Zmarła 8 czerwca 1999 roku.
- Wykształcenie :
- Wyższe Liceum im. Dąbrówki w Poznaniu, w 1930 roku Matura z uprawnieniami Wyższych Kursów Nauczycielskich.
 - Absolutorium Studiów na Wydziale Geografii Uniwersytetu Poznańskiego - 1934 r.
 - Wieczorowa Szkoła Języków Obcych „École Polyglotte” w Liège w 1937 r.
 - Instytut Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, dyplom 1957 r.
 - 2 lata studiów eksternistycznych na Wydziale Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego 1960 – 1962.
 - Studia eksternistyczne na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego. Magisterium u prof. Suchodolskiego 1964.
 - Doktorat Nauk Humanistycznych (pedagogika) na Uniwersytecie Warszawskim u prof. Suchodolskiego 1968.
- Znajomość języków obcych
(biegle w mowie i piśmie) : język francuski, angielski, niemiecki.

Przebieg pracy zawodowej 1930 – 1970:

- 1930 – 1934 nauczycielka w Szkole Powszechnej Janiny Sulerzyskiej w Poznaniu.
- 1934 – 1940 nauczycielka w szkołach dla dzieci polskich emigrantów i organizatorka harcerstwa w Belgii.
- 1947 – powrót do Kraju z dwójką małych dzieci (4 i 5 lat), mieszkanie w szatni za salą teatralną szkoły TPD.
- 1947 – 1949 nauczycielka w Liceum Pedagogicznym i Szkole ćwiczeń TPD w Poznaniu (z powodu braku mieszkania wyjechałam).
- 1949 – 1950 nauczycielka i kierowniczka pedagogiczna w Prewentorium Przeciwgruźliczym – Buczce Harcerskie k /Cieszyna.

- 1950 – 1952 nauczycielka w Liceum Ogólnokształcącym TPD w Poznaniu (wyjechałam, bo nadal brak mieszkania).
- 1952 – 1955 kierowniczka szkoły w Prewentorium Przeciwgruźliczym w Świdrze oraz kierowniczka pedagogiczna Zespołu Sanatoriów i Prewentoriów województwa warszawskiego.
- 1955 – 1970 kierowniczka szkoły i kierowniczka pedagogiczna w Sanatorium Przeciwgruźliczym w Otwocku.
- 1958 – 1969 wykładowca metodyki na studiach zaocznych PiPS (dział przewlekle chorych) w Warszawie.
- 1970 – przejście na emeryturę.

Prace społeczne:

Przed II wojna światowa

- Prowadzenie dwóch drużyn harcerskich w Poznaniu, udział w obozach szkoleniowych dla drużynowych i podharcemistrzyń w Poznaniu, w obozach roboczych przy budowie Cisowego Dworku w Sromowcach koło Czorsztyna (dzieło Olgi Małkowskiej).
- Praca w Akademickim Kole Harcerskim na Uniwersytecie Poznańskim.
- Wyjazdy w charakterze tłumaczki na obozy zagraniczne: Złot Skautów Wodnych w Kościerzynie (1930), Jamboree w Gödöle na Węgrzech (1933), Złot Skautów Słowiańskich w Pradze, Międzynarodowy Obóz w Oxon koło Oxfordu w Anglii (1929).
- Od 1934 do listopada 1939 roku organizowanie i kierowanie harcerstwem żeńskim w Belgii w charakterze Komendantki Chorągwi.

Podczas II wojny światowej

- PS2
Francja V
- Od września do grudnia 1939 werbowanie w Belgii ochotników do powstającej we Francji Armii Polskiej. Praca była tajna, bo Belgia zachowała neutralność. Ostrzeżona przez pracownika konsulatu niemieckiego, że grozi mi aresztowanie, wyjechałam do Francji w listopadzie 1939.
 - Od grudnia 1939 roku do końca wojny, różne służby w PCK - pielęgniarki, łączniczki, świetliczanki, nauczycielki w „obozach pracy”, w schroniskach dla zdemobilizowanych wojskowych, w szpitalu polowym, a po zajęciu całej Francji byłam pielęgniarką we „Francuskim Ruchu Oporu” w departamencie Gers.

Po zakończeniu II wojny światowej i powrocie do Polski

- 1946 – 1947 nauczycielka Instruktoratu Ambasady Polskiej w Paryżu.
- 1950 – 1952 kierowanie sekcją klas I – II w Ośrodku Metodycznym w Poznaniu.
- 1953 – 1954 zorganizowanie i przeprowadzenie kursu dla wychowawców Służby Zdrowia celem uzyskania przez nich kwalifikacji (60 osób z woj. warszawskiego), wszyscy wykładowcy pracowali bezpłatnie.

- 1955 – 1957 Radna Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie, przewodnicząca Komisji Oświaty.
- 1955 – praca tłumacza na Międzynarodowym Festiwalu Młodzieży w Warszawie (dla gości honorowych).
- 1957 – praca tłumacza na Międzynarodowym Kongresie Związków Nauczycielskich (FiSE).
- 1958 – wykłady na kursie Polonii zagranicznej w Płocku.
- 1958 – 1963 członek Kolegium Redakcyjnego czasopisma „Szkoła Specjalna”.
- 1967 – praca tłumacza (język francuski) podczas dwutygodniowej podróży po Polsce „Grupy Roboczej ONZ do elektryfikacji wsi”.
- 1976 – 1980 funkcja ławnika w Powiatowym Sądzie w Otwocku.

Od 1957 roku po dzień dzisiejszy: propagowanie, wdrażanie pedagogiki Celestyna Freineta w szkole polskiej; ponad 100 wykładów na spotkaniach, kursach, seminariach i konferencjach (Katowice, Radom, Poznań, Jelenia Góra, Wałbrzych, Wrocław, Łomża, Gdańsk, Grodzisk, Złotoryja i inne).

W 1967 roku powstał Komitet, zainteresowany sprawą propagowania pedagogiki Freineta. Był to zespół nieformalny, ale składający się z ludzi mogących pomóc, jak np. dyrektor COM-u p. Szedny, który zorganizował w 1968 roku kurs dla nauczycieli klas I – IV z całej Polski (80 osób). Na tym kursie byłam głównym wykładowcą, ale cztery nauczycielki z „mojej” szkoły już mogły mi pomóc.

Szkoła w sanatorium otwockim, którą kierowałam, została w tym samym roku uznana przez kuratorium jako „Szkoła wiodąca w stosowaniu pedagogiki Freineta”.

Największą pomoc i osobiste zaangażowanie w upowszechnianiu pedagogiki Freineta okazał nam prof. Aleksander Lewin. W 1969 roku zorganizował w Instytucie Badań Pedagogicznych ogólnopolskie sympozjum dla inspektorów szkolnych na temat pedagogiki Freineta. Z pomocą moją i zespołu otwockiego przygotowane zostały wystawy pomocy naukowych i malarstwa dzieci.

Cały numer Biuletynu Instytutu (nr 3/1969) zawiera cenne artykuły na temat Freineta.

Wkrótce potem prof. Lewin przyjął naszą freinetowską grupę Animatorów do pracowni korczakowskiej w Instytucie. Odtąd mogliśmy odbywać nasze seminaria w odpowiedniej sali, mieliśmy szafę na książki i czasopisma, a ponadto kilka osób mogło brać udział w corocznych kursach razem z zespołem korczakowskim.

Z tego opisu wynika jasno, że moją skromną zasługą było tylko to, że udało mi się pozyskać prof. Lewina i dużą grupę nauczycieli z powołania dla nowatorskiej myśli pedagogicznej Celestyna Freineta, ale nastąpiło to po wielu latach żmudnej, upartej pracy w szkole otwockiej, do której przyjeżdżali coraz częściej studenci, pracownicy nadzoru pedagogicznego, ośrodków metodycznych. Przysłuchiwali się zajęciom w różnych klasach, oglądali wystawy, słuchali mojej pogadanki, otrzymywali odpowiedzi nauczycieli na swe pytania i naszą gazetkę szkolną „Syrenkę”, która wychodzi bez przerwy od 1958 roku.

Wszyscy odwiedzający szkołę Freineta zauważali przede wszystkim stosunki panujące między uczniami i nauczycielami. Swobodne wypowiedzianie się dzieci bez cienia arogancji czy nieśmiałości. Dobry klimat współpracy między nauczycielami, wychowawcami i personelem medycznym.

Od połowy lat 60 – tych zaczęły powstawać zespoły regionalne w kilku województwach. Nauczyciele odpowiedzialni za te zespoły przyjeżdżali na spotkania i seminaria w IBP, a także organizo-

wali zjazdy wojewódzkie w oparciu o Ośrodki metodyczne lub Uniwersytety (Poznań, Wrocław, Wałbrzych, Gdańsk, Bydgoszcz, Łomża, Gniezno i inne).

W roku 1976 wyszła w druku w wydawnictwie Ossolineum książka: Celestyn Freinet „O szkołę ludową. Pisma wybrane”. Opracowanie A. Lewin i H. Semenowicz, tłumaczenie H. Semenowicz. W tym samym roku odbyło się w Płocku międzynarodowe spotkanie freinetowców z 14 krajów, w którego przygotowaniu miałam znaczący udział.

W 1988 roku, podczas uroczystego seminarium w Warszawie, przekazałam przewodnictwo Komisji Koordynacyjnej Animatorów Pedagogiki Freineta, mgr Zofii Napiórkowskiej z Łomży z życzeniami, abyśmy się stali legalnym Stowarzyszeniem. To marzenie spełniło się w 1993 roku.

Od tej pory wraz z prof. Lewinem jesteśmy tylko konsultantami i honorowymi członkami Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki C. Freineta.

10 lutego 2001 roku odbył się IV Walny Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki C. Freineta w ODEM w Warszawie. Ze sprawozdania wynika, iż w dniu 30 grudnia 2000 roku liczba członków czynnych wynosiła 402, liczba sympatyków korzystających z warsztatów, materiałów i wydawnictw to około 3500 nauczycieli, 19 grup regionalnych oraz 3 w toku reorganizacji. Działalnością Stowarzyszenia kieruje 9-cioosobowy Krajowy Zespół Koordynacyjny, wybrany już na IV – tą kadencję.

Działalność nasza jest akceptowana i wspierana przez MEN i wspomagana przez CODN. Stowarzyszenie nasze utrzymuje bliski kontakt z FIMEM i Europejskimi Ruchami Freinetowskimi. Od kilku lat co roku wyjeżdża ok. 50 nauczycieli do Szkoły Freineta w Vence (Francja), aby z bliska obejrzeć organizację pracy i niezwykłą atmosferę, a także zapoznać się z procesem powstawania wydawnictw pedagogicznych i środków dydaktycznych w Instytucie Wydawnictw Nowoczesnej Szkoły w Cannes. Wyjazdy te organizuje grupa krakowska.

Wzruszającym faktem jest wierność, wytrwałość i zapał wielu osób, które od bardzo wielu lat trwają przy freinetowskim warsztacie całkowicie społecznej pracy, jak np. mgr Zofia Napiórkowska, dr Wanda Frankiewicz, mgr Bogumiła Kollek, mgr Regina Chorn, mgr Moszczeńska, mgr Maria Kościuszko, mgr Kazimiera Michalczak.

Przynależność do organizacji:

- ZHP,
- ZNP „Solidarność”,
- Stronnictwo Demokratyczne,
- Unia Wolności.

Odnaczenia:

- Srebrny Krzyż Zasługi (po raz pierwszy), Bruksela 1937,
- Srebrny Krzyż Zasługi (po raz drugi), Warszawa 1957,
- Złota Odznaka za zasługi dla województwa warszawskiego 1967,
- Złota Odznaka ZHP 1972,
- Medal Komisji Edukacji Narodowej 1975,
- Nagroda I – go stopnia Ministra Oświaty 1996.

Publikacje:

1. „Nowoczesna Szkoła Francuska Technik Freineta”. Nasza Księgarnia, Warszawa 1966. Wyd. II – PSAPF, Gniezno 1995.
2. „Poetycka Twórczość Dziecka”. Nasza Księgarnia, Warszawa. I Wyd. 1972, II Wyd. 1979.
3. Celestyn Freinet: „O szkołę ludową. Pisma wybrane”. Wybór i opracowanie: Aleksander Lewin i Halina Semenowicz. Tłumaczenie: Halina Semenowicz. Ossolineum, Wrocław 1976.
4. „Chleb i Róże”. Nasza Księgarnia, Warszawa 1978.
5. „Freinet w Polsce”. WSiP, Warszawa 1980.
6. „Cèlestin et Elise Freinet. Bibliographie Internationale”. INRP, Paris 1996.
7. „Nicolas Copernik”. Bibliothèque de travail. ICEM, Cannes 1973.
8. „Frédéric Chopin”. Bibliothèque de travail. ICEM, Cannes 1976.
9. „Janusz Korczak et les droits des enfants”. Bibliothèque de travail. ICEM, Cannes 1981.
10. 12 rozdziałów w pracach zbiorowych.
11. 42 artykuły w czasopismach pedagogicznych polskich i francuskich.

OTWOCK, 16 lutego 2001 *H. Semenowicz*

I 1116

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
w Toruniu

Wpłynęło dnia: 19 XI 04

L. dz. 2836 / JStK-402 / 04
ol. Y. Kuczymikę

Załączniki:

Referent:

II Materiały uzupełniające relexę

- Notatki E. Zawackiej dot. działalności H. Semeniowicz,
r.kps (oryg.), k.1, s.1-2
- Nekrologi 2004, mps, k.1, s.3

macierzyce Konsulata od 1934 r w Belgii II/1
Charczek
W 1939 po wybuch wojny jedna z 4 Tożsami
jerdnicych ^{ne rozprze} po Limburgii w celu mobilizacji do WP
(Podharminstwy) organizatorke chosow

Po ostrzezeniu, Prerucome do Francji do Konsulata w
Paryzu. Kurs 3 mies. ^{podziemiaste} i dyzury na Dworcu, w hotel Regime
(Autoni Dragowski - Kom. Chorogii Polskiej we Fr.)
(Sewul's Irene) ^{awc} dnk jankens
Jhane K...

Evakuacja na pd do Tulury (u.w. trojki) do PCK
Koto Orleans - bombardowanie

Prace w Tulurze w zarzadzaniu
oboz dla Polakow w Vichy
Clairmont - Ferrant - mieszkunice we wsi u przykroty
Kontakt z maquis du Sud

Halina Semenowicz

Od V. 1942 w La Bourboule (Masif Central)
we IX. 42 wzr przesiany do ostadke PCK dla
wojskowych z I Dyw. w Montpellier

Po rozpieniu floty Jr w Tulonie Niemcy rozsl' ewid
nieokupowanej, Nalikindolrali ostadke PCK (i wie PCK)
Polakow ubrano w obow' izolacyjnej w Uzraget' gresnka
Fundacja Maroithe Petain'a

St Jean Pontge sur la Baise

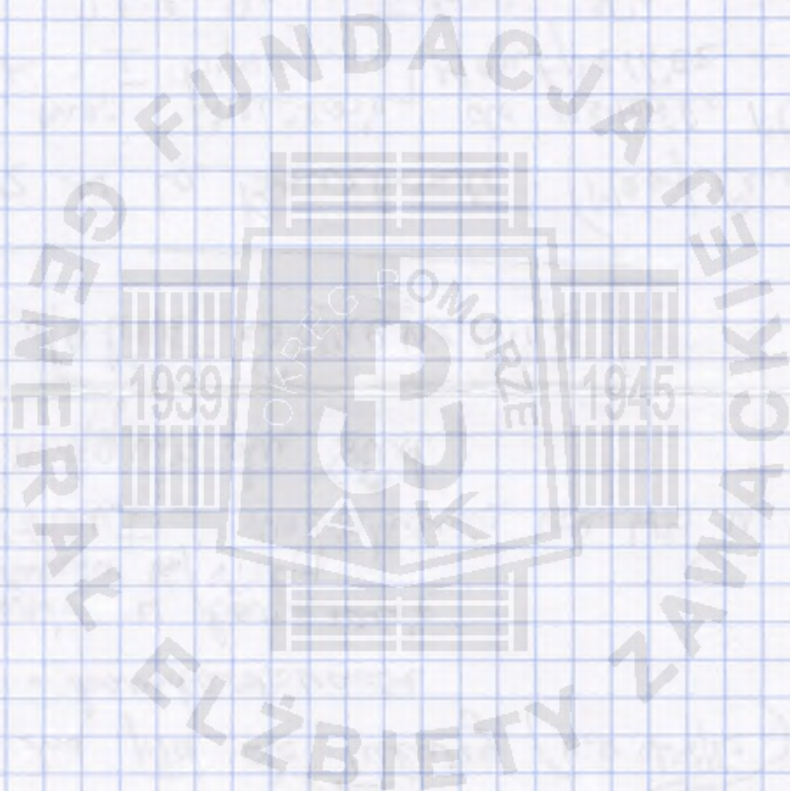
W I. 1943 → Duch →

Corki: Aleksandra (Oletha)
Dama

brak adresu prywat.
obecnie przebywa w pensjonacie "Trócy wiek"
w Ładach k/ Wyszogrodu tel. (24) 277.40.71
tel. Córki

brak foto.

Wnie^{7.} 204

9.07.04

II / 3

POŻEGNANIA

NEKROLOGI KRAJOWE

Dnia 4 lipca 2004 roku w wieku 94 lat zmarła

dr

Halina Semenowicz

pedagog

Przed II wojną światową zaangażowana
w ruch harcerski w Polsce, Belgii i Francji,
znana jako „Steselek”,
w czasie wojny działała we Francuskim Ruchu Oporu,
po wojnie zaangażowała się w propagowanie
pedagogiki Celestyna Freineta w Polsce,
założycielka Zespołu Animatorów Pedagogiki Freineta.
Autorka wielu publikacji z zakresu pedagogiki.
Wspaniały Człowiek

córka i przyjaciele

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
dnia 10 lipca 2004 roku o godzinie 10.00
w kościele św. Wincentego a'Paulo w Otwocku.

Francia

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy,
że 4 lipca 2004 roku odeszła od nas

dr Halina Semenowicz

pierwsza animatorka pedagogiki C. Freineta,
założycielka i wieloletnia przewodnicząca
Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki C. Freineta.

Była znana i ceniona w środowisku polskich nauczycieli,
a także wśród freinetowców wielu krajów.

Autorka książek pedagogicznych i wykładowca wielu form
doskonalenia nauczycieli, chętnie dzieląca się swoją wiedzą
i doświadczeniem, potrafiła fascynować ideami pedagogicznymi
i zachęcać do twórczej pracy pedagogicznej.

Żegnamy Cię Droga Halino z „optymistyczną wiarą w życie”,
którą nas zawsze napełniałaś

koleżanki i koledzy
z Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki C. Freineta

Francia

T. 36/4/wsk

PSK

SEMENOWICZ Halina
& d. Stoessel

V Nazwiskowe karty informacyjne
K. 2

e

Francia
Ruch Opak

W.H. 2004

Halina Semenowicz z d. Stoessel ^{V-2}
ur. 30. VII. 1910, Orem, Utah
c. Władysława i Wiktorii Tabaczynskiej
wykresł. wyższe
dr nauk humanist. (pedagogiczne) na UW,
(r. 1968)

PSZ Francja

